

מה אהבתי

מאריכין לו ימיו ושנותיו

לזכר נשמתם של מ"ה קדושי מירון תשפ"א

"כל המשלים פרשיותיו עם הציבור, מאריכין לו ימיו ושנותיו"

מדו - חלוק
או מידה?
כתרגומו

מה עושים
בשעה ה'חדשה'?
מתחילים משמו"ת

קרוב פסח אחד
לכל כלל ישראל?
בעין הפרשה

ליל סדר
מהפכני
סיפורו של שבת

לישועה גדולה, נזקק הקב"ה למשוך את בני ישראל מהמטבע הקטנה הצמודה לעיניהם, ולהמשיכם אל מעיינות ה'דעת'; דעת זו, שברגע שאדם מקבל אותה, אין קטנות המוחין יכולה עוד לשבש את ראייתו הזכה אל מול גדלותו יתברך.

אמת, הגלות, והצער הצמוד אליה, זקוקים לניסים גדולים. אך ההגעה אליהם, תלויה רק בנו: ככל שנבין שהעולם הוא גדול, אך הקב"ה גדול הרבה יותר ממנו; שהגלות גדולה היא, אך הגאולה הממתינה בקץ כל הקיצין תהיה גדולה עוד יותר, הרי שאז לפתע יהיה בידינו הכוח לשים קץ ל'קץ', בעודנו בגלות, ולמשוך מעט מן הגאולה - אלינו, לכאן, כבר עתה.

קולו של הקב"ה הולך מסוף העולם ועד סופו וכמו קורא הוא לעם ישראל: אל תפילו ממדרגת ה'דעת', וכך תינצלו מן היסורים. שאו קולכם בתפילה, הזילו דמעות - כפי שנהג דוד המלך ועליו הכתוב אומר: "עד דוד הגדיל", כי תפילה בדמעות גדולה היא עד למאוד - והמשיכו את כוח החסד מלמעלה.

יען, הקב"ה רוצה להיטיב עמנו, והוא ממתין אך לנו, שנהיה ראויים יותר לכך, שנעשה מעצמנו כלים מתוקנים דים, כדי לקבל את השפעותיו. ואם בצערנו הוא מצטער ומזיל עלינו שתי דמעות אל הים, שכל העולם כולו מתנועע ורועד מהן (ברכות נט.), קל וחומר שכאשר נזכה להתקרב אליו יתברך בתפילה מעומק הלב, ברגש, ונשפיע על עצמנו דעת מגדולתו, תוך הבנה ושמחה - נזכה שכימי צאתנו מארץ מצרים יראנו נפלאות, במהרה בימינו אמן.

ערב חג הפסח, שבו נגאלו בני ישראל ונעשו לעם, עומדים אנו בשבת הגדול, שהיא השער אל ימי חג הפסח.

שבת זו זכתה לשמה, "שבת הגדול", בעת שבני ישראל נצטוו לקחת שה - עבודה זרה של מצרים - וקשרו אותו לכרעי המיטה, והכינוהו ב'ביקור' בן ארבעה ימים לקרבן פסח, וכתב הטור, כי היו שיניהם של מצרים קהות על ששוחטין את אלוהיהן, ולא היו רשאים לומר להם דבר, ועל שם אותו הנס קורין אותו שבת הגדול.

היינו, ששבת הגדול נקראת כך, על שם התגלות הניסים שאירעו בה. וניסים אלו כוחם אינו יונק אלא מן התפילה, שנקראת 'גדול' - בהיות כוחה משנה את כוח הטבע, ועל כן נקראים בני ישראל "גוי גדול" - כמו שאמר הכתוב "כי מי גוי גדול אשר לו אלוקים קרובים אליו... כד' אלוקיני בכל קראנו אליו". כי זו היא גדולתנו, שהשם יתברך שומע תפילתנו, ומשנה את הטבע על ידי השגחתו יתברך.

כך גם מצינו אצל אלישע הנביא שדרשו חז"ל במסכת מגילה על הפסוק "ספרה נא לי את הגדולות אשר עשה אלישע", כי כל הניסים שפעל אלישע, הנביא, לא עשה אלא בכוח התפילה: 'ואלישע דעבד - ברחמי הוא דעבד'. אם כן, שינוי הטבע נחשב ל"גדולה", והן הן הגדולות אשר עשה אלישע, ששידד את הטבע בכוח הגדול של תפילתו.

מהו דבר גדול, למדנו, ומהו דבר קטן? אילו מטבע קטנה נצמדת אל עינינו, או אפילו כף ידינו הקטנה, תסתיר זו מעינינו את העולם הגדול כולו. כדי להביא את ישראל

פתח
דבר

הרה"ח רבי מאיר
נחמן אלחדד שליט"א
ראש כולל קדושי מירון

גדלו להשם
איתי!

אולם, ציין, כי "לכתחילה ודאי ראוי להבין פירוש התרגום היטב".

אמר שמו"ת ו'חלם' תוך כדי

שאלה מעניינת נשאלה לפני מרן הגר"ח קניבסקי זצ"ל, על אדם שאמר שמו"ת אך יודע בנפשו כי באמצע לא חשב על מה שאמר ואף 'חלם' בעת אמירתו. צדדי הספק היו, אם יצא ידי חובה כמו בתפילה שבכהאי גוונא יצא, או שמא בגלל שהתקנה הייתה שיכינו את הפרשה, ייתכן וכאן צריך 'לימוד', וזה אינו נחשב לימוד. והשיב בלשונו הזהב: "תיקנו שיגיד, ואמר".

מי שאינו מבין כל כך שפת התרגום, עליו לקרוא הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום".

ומוסיף הגרש"ז, כי מבואר בשולחן ערוך שגם אם לומד פירוש רש"י, מכל מקום, ירא שמים יקרא גם התרגום, מפני שכך היתה עיקר התקנה.

אם אינו מבין דברי רש"י

ומרן הגרש"ז אף חידש עוד, כי יש ללמוד את הרש"י אף "שאינו מדקדק היטב בפירושו, דלא גרע מאמירת התרגום גופיה דיוצאין מן הדין אף אם אינו מבין לשונו יפה ואינו מדקדק היטב בקריאתו".

ואלה
שמו"ת

הלכות, טעמים
ומנהגים בקריאת
שניים מקרא
ואחד תרגום

אם לא מבין התרגום

כתב מרן הגאון רבי שלמה זלמן אוירבך זצ"ל, כי גם מי שאינו מבין כל כך לשון התרגום, מחוייב לקרוא את הפרשה שמו"ת, משום "דלא גרע מנער בן י"ג שנה שגם הוא אינו מבין לשון התרגום על בוריו ואעפ"כ יוצא בכך". וכן פסק מרן הגר"ע יוסף זצ"ל, כי "אף

מתחילים משמורת

עצות והיגדים על מצוות קריאת
"שניים מקרא ואחד תרגום"

כחה של קביעות

שנים מקרא - זו הקביעות שסביבה יושב
הכל.

העוגן.

גם אם יש מי שחלילה מסוגל להעביר חודש שלם בלי לפתוח ספר, לא בכוונה כמובן, אלא מן הסתם מתוך ריבוי עיסוקים וטרדות, הכנות לחג הפסח ונקיונות - הרי שכשיש הקפדה על קיום מצות 'שנים מקרא ואחד תרגום', הדבר מייצר חיבור עקבי ומתמיד עם הספר.

הקפדה על לימוד עקבי קבוע, של המקרא התרגום והרש"י מידי שבוע, הינה סגולה ותקנה נפלאה, לסייע לאדם לשמור על קשר תמידי עם התורה הקדושה.

המחויבות היומית והשבועית לעצור להכיר וללמוד את הפרשה, להציץ ברש"י ולעין במפרשים, מלבד עצם חשיבות ומעלת לימוד זה מצד עצמו, הרבה פעמים גורר הדבר בעקבותיו עוד לימוד ועוד שיעור. 'מצוה גוררת מצוה', לימוד גורר לימוד, וע"י כך מקבלים מלא חופניים סיעתא משמים, לבל נסיח דעתנו ממנה לעולמים.

"פתחו לי פתח כפתחו של מחט, ואני אפתח לכם כפתחו של אולם".

קשר כלשהו - הוא הפתח!

ה'קביעות', היא שיכולה לפתוח לנו 'פתחו של אולם'.

אנשים רבים שהיו רחוקים משמירת תורה ומצוות העידו, שבזכות שהתחילו 'לבקר' קצת בבית הכנסת, בזכות שהתחילו להכנס ו'להציץ' קצת בשיעורי תורה - הם זכו להתקרב ולחזור בתשובה שלמה.

הרבה בעלי בתים העידו, שבזכות שהחלו ללמוד מידי יום את ה'דף היומי' - ביתם השתנה, והפך לבית של תורה. הקשר היומיומי האיתן הזה, זה מה שגרם להם לשלוח את ילדיהם לישיבות קדושות, ולגדל דורות ועדרים לתורה ולמצוות.

אכן 'מצוה גוררת מצוה', ודבר טוב גורם וגורר אחריו השפעה נוספת, שמחלחלת לתוך החיים עצמם.

לעיתים, צריך רק פתח, לשמור על קביעות איתנה, וכל השאר יגיע מאליהו.

ימי 'בין הזמנים' בהם אין סדרי לימוד קבועים, זהו זמן טוב בו נראה איך לחזק את הקשר עם התורה והספר. הקפדה על סדר לימוד קבוע של הפרשה מידי שבוע, שמירה על מצות 'שנים מקרא' כהלכתה, יכולה כאמור להוות עוגן וסיוע נפלא, לשמור על חיבור ויציבות.

שערים הרבה.

אם נרצה מלאכים שיעזרו לנו להתמיד בלימוד גם בימי 'בין הזמנים', אם אנו מבקשים שגרידים שייסיעו בידנו לנצל את הזמן לתורה ולמצוות, מבלי להסחף אחר פיתויים ושטויות, הרי שאפשר ובזכות הקבלה הטובה, על-ידי הרצון והרצינות שלנו - נזכה לפתוח צינור ולהרבות עוד מלאכים טובים, משרתי עליון, שהם יוליכו אותנו ויסייעו בידנו להוסיף עוד ועוד בשקידת התורה, כי "הבא ליטרה 'מסייעין' בידו" (יומא ט).

...

הגם שבימי החג ובשבת חול המועד, פטורים אנו ממצוות 'שנים מקרא' (ש"ע ס' רפ"ה סעיף ז), בבחינת 'ליתן רווח בין פרשה לפרשה' (ראה רש"י ויקרא א', א'), אולם מאידך תהא זו הזדמנות טובה לחזק ולהתחזק יחד בנושא, לקבל על עצמנו וגם לחזק ולעודד את ילדינו, בקיום מצוה חביבה זו.

כעת בחודשי הקיץ שנוספה שעה יתירה בערב שבת, מה טוב ומה נעים, אם יקבע האדם ויגדור עצמו, להקדיש שעה זו העודפת ביום השישי, עבור מצות 'שנים מקרא'. שהרי ראינו עד כמה גדולה מעלתה של הקביעות, וכבר למדנו למעלה כי מכח עצם ה'קבלה' והרצון - יושפע משמים, שפע סיעתא דשמיא שבעתיים.

...

בערב התקדש חג הפסח, נזכרים אנו במאמר רבותינו (אבות ג, ב) כי "אין לך בן-חורין אלא מי שעוסק בתורה", הנה כי כן, החכם עיניו בראשו לנצל את ימי החג הקדושים ללימוד ענינא דיומא, פרשיות יציאת מצרים ועשרת המכות בעיון עם המפרשים והמדרשים, ולהעמיק חקר בעניני האמונה ויסודותיה הרבים. בבחינת

ידיד יקר שיקב אונס בריאותי החמיץ את קריאת פרשיות "שמות", וארא, בא", סיפר לי כי בכונתו להקדיש את ימי חג הפסח לקריאתם והשלמתם, ואף ללמוד רש"י והמפרשים עליהם. 'דבר (גם אחרי) עיתו - מה טוב'.

ממנו יראו וכן יעשו.

כל אחד יבדוק בפנקסו, ואם ימצא שישנם פרשיות שקצת החסיר או דילג, בקריאתם או בפירושם, ודאי יהא זה טוב ונכון לשבת ללומדם ולהשלימם בימי החג הללו. כי "לא ניתנו שבתות וימים טובים אלא כדי לעסוק בהם בתורה" (ירושלמי שבת, פרק ט"ו הלכה ג).

ידיד יקר שהחמיץ את קריאת פרשיות "שמות", וארא, בא", סיפר לי בכונתו להקדיש את ימי חג הפסח לקריאתם ולימוד רש"י והמפרשים עליהם, 'דבר בעיתו מה טוב'

...

אמר רבה בר רב הונא אמר רב הונא, ואמרי לה, אמר רב הונא אמר רבי אלעזר: מן התורה, ומן הנביאים, ומן הכתובים, בדרך שאדם רוצה לילך, מוליכין אותו" (מכות י).

המהרש"א במקום שואל: מה פרוש 'מוליכין' אותו בלשון רבים? הרי יותר מדויק לכאורה היה לומר 'מוליך' אותו. ביאורו מפורסם וידוע, אך נאה להזכירו תדיר: הכוונה היא אל המלאכים הטובים שנבראים מכח רצונו ותשוקתו של האדם לעשות טוב, והם אלו שמוליכין אותו בדרך שרצה, כיון שבזכות ומכוח רצונו הם נבראו.

אם כה גדול כחם של המלאכים שנבראו אך ורק מהרצון של האדם, צא ולמד עד כמה חזק ואדיר כחם של המלאכים שנבראים מכח המצוות עצמן. כמה סיוע ועזרה יוכל האדם לקבל משמים אם ישמור על עוגן ויציבות עקבית, שתסייע בידו ותפתח לו

חיים למוציאים

זווית אמונית בפרשת השבוע
מגדולי הדורות זיע"א ויבלחט"א

והגדת לבנך - ואף ל'מלמד' של בנך

אחד מילדיו של הגאון רבי פנחס שרייבר, שהיה חכם ובעל כישרון גדול, החל להתקשות בלימוד בשבוע מן החיידר.

בפעם הראשונה - העמידו הגר"פ בקרן אורה ושיין איתו מחדש את הלימוד, אולם לא הייתה זו מעידה חד פעמית. אצל הילד הזה, נשנה הדבר וחזר על עצמו, פעם אחר פעם.

מה קרה???

הלא בשנים הקודמות, בכיתות הנמוכות יותר - שלט היטב בגמרא וידע את הנלמד על בוריו, מילא את ההורים בנחת ולא היה לו כל קושי. מה אירע פתאום!?

הגם שידע הילד להסביר את הגמרא ואף בשטף ובבהירות, אולם נטה להתבלבל בין הגדרות המושגים, לא דייק בהבנה ונראה כי קלט את העניין באופן שטחי ומוחו החריף מנסה למלא את החסר, בדרכו הוא...

פני רבי פנחס התכרכמו ובצער גדול ביקש

לדעת את האמת, שמא איננו שותף בשיעור? אולי הוא 'חולם' בהקיץ או משתובב... הילד נבון, אבל משיב לאבא את האמת: 'חלילה וחס, אני מקשיב לכל מה שהרבי אומר, אני מוכן לחזור על כל מה שאמר ישר והפוך ואני מבין הכול היטב... אבל זה מה שהוסבר בכיתה, כך הרבי לימד ועל כך אני חוזר'.

רבי פנחס בחן אותו שוב ושוב, מכיוון כזה ואחר, ומצא כי הצדק עמו. מה שיודע - יודע הוא היטב, אלא שהידיעות מונחות אצלו על סמך דברים שנקלטו בצורה שאינה משיבועה רצון, על דרך ההמעטה...

בזהירות וברגישות רבה, ערך רבי פנחס בירור, וגילה כי 'מלמד' חדש בא לכיתה. כנראה אין הוא יודע להסביר את הגמרא בבהירות מספקת, והרי התוצאות בהתאם.

מה עושים???

שנה שלמה על הסף, אי אפשר להניח למצב הזה להתמשך במתכונת הנוכחית. כיתה שלמה ובה כמה עשרות ילדים שילמדו גמרא לא כראוי! הגיל הזה כה משמעותי ומכריע בהבנת הגמרא, כמאמר חז"ל 'שבששתא כיוון דעל - על' - אם הילדים יקלטו את הלימוד בצורה שגויה, השיבוש הזה עלול ללוות אותם לכל החיים. הדבר חייב שינוי מידי! השאלה איך עושים זאת, מבלי לפגוע באיש...

רבי פנחס ניגש לפתור את הבעיה הרגישה והמורכבת הזו, במלוא כובד הראש והאחריות. הוא הניח לפניו את כל האפשרויות והדרכים, בזו אחר זו: הלא לגשת למלמד ולומר לו כי עליו לשפר את הסברו - מאן דכר שמיא! זו 'שפיכות דמים' כפשוטו ואסור לעשות זאת. האפשרות של תלונה אצל ההנהלה - עלולה לגרום לפיטוריו של המלמד על אתר... ומה

עוד? להורות לילד שלא להקשיב, וללמדו אחר כך את הנצרך - בלתי אפשרי, כי תלמיד שאיננו פעיל הוא מפריע ומזיק, אבל מצד שני - אם יקשיב להסבר מוטעה או לא הגון - עלול לצמוח עם הארץ, שכל ימיו יהיה מעוקם הבנה... חס וחלילה! והחלפת המסגרת - זו פעולה בלתי רצויה מבחינות שונות, וגם, לשאר ילדי הכיתה - מי ידאג!?

הגר"פ שרייבר לא נח ולא שקט והוטרד מכך ביותר. הוא לא מצא מנוח לנפשו, עד... עד שנמצא הפתרון הגאון.

ניגש אל המלמד וסיפר לו כי רגיל הוא בכל מיני קביעות שונות, אחת מהן ב'אלו מציאות'. אשר על כן, מעוניין הוא ללמוד פרק זה בעיון, ולצורך כך מחפש הוא לעצמו חברותא מתאימה. 'נראה לי שאתם חברותא מתאימה מאד עבורי... שכן אתם עוסקים בכך ומלמדים עכשיו את הפרק ושולטים בו היטב' - אמר הרב במאור פנים.

הדברים נאמרו בנימה של הפצרה ובקשה, עד שהקנו למלמד תחושה של חשיבות, עינו אורו... וכי מילתא זוטרא היא, שהגאון רבי פנחס שרייבר בכבודו ובעצמו, רוצה ללמוד עימו ב'חברותא'? הוא כמובן נענה להצעה על אתר והשיב בחיוב. כך נקבעה חברותא חדשה בכל שבוע, מדי מוצאי שבת בשבתו...

בכל מוצאי שבת הוקדשו מיטב השעות, ללבן את הסוגיות שילמדו בכיתה בשבוע הקרוב. רבנו השקיע בביאור כל פרט ופרט הדק היטב, ולא הניח פינה אפלה, עד שידע המלמד דברים על בורים, ויכול היה להעבירם הלאה... לתלמידיו שבחיידר...

מתוך הספר 'זאווותר אני לבדי'
מאת הגאון רבי יחיאל צוקר שליט"א

בעין הפרשה

מבט והגות לפרשת שבוע

למה לא להקריב פסח אחד עבור כלל ישראל?

האם קרבן פסח הוא קרבן יחיד או קרבן ציבור? מבלי להיכנס לעומקם של דברי הראשונים שפלפלו בעניין - הרמב"ם בהקדמתו לסדר קדשים מחלק את הקרבנות השונים לארבע קבוצות: קרבנות ציבור, קרבנות יחיד, קרבנות ציבור הדומים לקרבנות

את שאלת הבן הקדומה: "מה העבודה הזאת לכם?"; ותשובתה בצדה: "זבח פסח הוא להשם, אשר פסח על בתי בני ישראל במצרים, בנגפו את מצרים ואת בתינו הציל". כלומר, הקב"ה לא הציל בכדי את עם ישראל כולו, אלא אף הייתה זו הצלת נפשות אישית, לכל יחיד ויחיד כשהקב"ה פסח על ביתו, ולפיכך השתנה קרבן זה משאר קרבנות הציבור, וכל יחיד מצווה להקריבו.

על כן, אנו מגיעים ללילה נשגב זה, כאשר על כל יחיד המצווה מוטלת לספר ביציאת מצרים ולהודות על נס הצלתו. הרמב"ן (בפ' האזינו) כותב כי סיפור גדולתו יתברך, הוא הקיום לכל הבריאה. "השם ברא את האדם בתחתונים שיכיר את בוראו ויודה לשמו, ושם הרשות בידו להרע או להטיב. וכאשר חטאו ברצונם וכפרו בו כולם, לא נשאר רק העם הזה לשמו, ופרסם בהם באותות ובמופתים כי הוא אלקי האלקים ואדוני האדונים ונדע

יחיד, וקרבתו יחיד הדומים לקרבנות ציבור. מדבריו עולה, כי קרבן פסח שייך לקבוצה הרביעית: הוא מובא על ידי כל יחיד ויחיד, אולם הוא דומה לקרבן ציבור לעניין זה שהוא דוחה את השבת ואת הטומאה.

אם כן, למעשה, קרבן פסח הוא קרבן שעושה אותו כל יחיד ויחיד, אך הלויים מריעים בשופרות ומנגנים בעת הקרבנות - אמירת הלל, כמבואר במשנה בפסחים - כמו שנוהגים בקרבנות ציבור בלבד (ראה אבני נזר או"ח תקל"ח שחידש כי אפילו אם רק מעט מהציבור היו מקריבים, היו הלויים תוקעים, וראה תוס' ר"ד בפסחים סה. ועוד). משמע, כי את קרבן הפסח מקריב כל יחיד ויחיד, אך למעשה, בפועל, הוא קרבן ציבור.

וכאן הבן שואל: אם אכן מדובר בקרבן ציבור, מדוע אין מסתפקים בקרבן אחד עבור כולם, כפי שמצאנו בשאר קרבנות הציבור? הספורנו (שמות י"ב, כ"ו וכ"ז) מסביר בכך

שמעו לציון

רצון השם בעומק הפרשה

התפילה במקום קרבן להשפיע על הנשמה

ועל ענין חשיבות התפלה אמר דוד המלך ע"ה "כמו חלב ודשן תשבע נפשי", כי הנה בזמן שבית המקדש קיים על ידי הקרבנות היה נמשך אור ושפע עליון על הנשמות, ואמר דוד כמו חלב ודשן של הקרבנות שהיו קרבים על גבי המזבח כן נפשי תשבע עתה מהשפע העליון במה ששפתי רננות להלל פי, דהיינו התפלה שהיא במקום פרים...

(מדדש שמואל, אבות ב', ט"ז)

התפלה בכל מקום אשר יתפלל

שומע תפלה - בב' דברים נבדלה התפלה מהקרבנות, הא' כי הקרבנות במקום מיוחד והתפלה בכל מקום, והקרבנות באדם מיוחד, והתפלה מכל פה. והטעם בזה, כי קבלת התפלה תמשך מצד היותנו כלנו מעשה ידי, וכל פועל ישתוקק למעשה ידיו, והקרבנות היא מעלה מיוחדת נמצאת בישראל לבד, והם ראייה ששכינתו בתוכם, לכן אמר שומע תפלה עדיך כל בשר יבואו...

(יעב"ץ, תהלים ס"ה, ג')

הגוף מזבח והנפש קרבן

וירפא את מזבח ה' ההרוס - הסירו הספק מלבתיכם, וירפא על ידי זה מזבח ה', שהאדם מרכבה לשכינה, והוא עיקר השראת השכינה, וכאשר על ידי מזבח עולה הקרבן, כן זבחי ה' רוח נשברה, והגוף מזבח והנפש הקרבן על ידי הרהורי תשובה, או כאשר רוב השבטים טועים ייחשב מזבח ה' כהרוס.

(אלשיך, מלניס-א י"ח, כ"ט)

להודות שמה שעושה הש"י הוא טוב ונכון עבורו

בשם הרה"ק הדברי חיים מצאנז ז"ע על מאמרם ז"ל 'בכל מדה ומדה שהוא מודד לך הוי מודה לו במאד מאד, וצ"ב כפל הלשון מאד מאד. הכונה בזה הוא כך, שישנם בני אדם שאומרים, אם ה' לו פרנסה בריווח וכ"ש אם ה' לי עשירות ודירה נאה ורחבה וכן בשאר ענינים, אזי הייתי עובד השי"ת באופן אחר בתורה ועבודה, אך עכ"ז אם השי"ת מתנהג עמי

בדרך זה בוודאי מקבל אני באהבה, וטוב הוא לפני. אבל באמת אין זה הדרך לעובד השי"ת באמת, כי האיש שהוא רוצה להיות עובד השי"ת באמת, הוא צריך להבין ושיהי' מוחלט אצלו בבירור גמור, שהש"י מתנהג עם כל איש ואיש מישראל באופן היותר טוב ומעולה שיכול להיות, ורק באופן זה יש ביכולתו לבוא לתכלית הטוב הנצחי, אבל באופן שהוא מדמה בנפשו שהי' טוב לפניו, לא הי' בשום אופן מועיל לפניו לזכות לתכלית הטוב הנצחי. וזה כוונת חכמינו ז"ל הוי מודה לו במאד מאד, שביין ושיהי' מוחלט אצלו שרק זה הוא תכלית הטוב, וממילא הוא מחויב להודות להשי"ת על התנהגותו זאת טוב מאד מאד.

(חמדה גנוזה ח"א עמ' נא)

הקב"ה מסדר הסדר הטוב מכל הסדרים

יש דורות שסדר הנכון להם הוא הגלות, ויש שמויחדין אל

החירות והגאולה כפי דעת היודע תעלומות. וע"ז אמרו חז"ל בכל מדה שמוודד לך הוי מודה לו במאוד מאוד כמ"ש בכל מאודך, שהקב"ה הוא היודע לסדר לכל דור סדר הטוב לו יותר מכל הסדרים. והכל בחסד כמ"ש הנוהג בחסדו כל דור.

(שפת אמת שבת הגדול חר"ד)

מי שיש לו חבורה טובה צריך לדבוק בהם

איתא בהגדה של פסח בתשובה לבן החכם ואף אתה אמור לו כהלכות הפסח אין מפטירין אחר הפסח אפיקומן, והרי בקרבן פסח ישנם הלכות רבות למאוד, ולמה אומרים לו דוקא הלכה זו, אלא דא' בגמרא מאי אפיקומן אמר רב שלא יעקרו מחבורה לחבורה, ודבר זה הרי הוא עיקר גדול בהלכות הפסח, שמי שיש לו חבורה טובה צריך להשאר עמם, ולא יעקור לחבורה אחרת, שמא ימשך אחריהם. ואמנם בירושלמי א' כן על הבן ה'תם' שמלמדין אותו שלא יחא עומד מחבורה זו ונכנס לחבורה אחרת, שהרי הוא בודאי צריך שמירה, אבל בהגדה אמרו כן על הבן החכם לפי שאפילו החכם יש לו להזהר מאוד בזה.

(פני מנחם, אוצר דרשות ומאמרים, ח"ב)

הקב"ה משתעשע עם בני בליל הסדר במקום להיכנס לגן עדן

"ובמורא גדול זה גילוי שכינה". כאשר כבר בארנו מגודל קדושת לילה זאת אשר הש"י כביכול מתדבק עם כל אחד ואחד מבנ"י כמו שכתוב "כחצות הלילה אני יוצא בתוך מצרים", כי בכל חצות לילה השי"ת נכנס בגן עדן להשתעשע שם עם הצדיקים כמ"ש בזוה"ק, אך בלילה זאת אינו נכנס לגן עדן רק בתוך בני"י העושים רצונו במצות הנהוגים בלילה זאת באכילת מצה וסיפור יציאת מצרים.

(תפארת שלמה, שבת הגדול)

ע"י השתוקקות למעשי אבות נתעורר זכותם

ובוודאי הכל במשפט ואיך מדלג על הקיצים, והלא גם מקודם היה זכות אבות ואעפ"כ קצב הקץ, אבל הכל במדה שאדם מודד, ועל ידי שחמדו בני ישראל אחר מעשה אבותיהם ובוחרים בדרכיהם להיות עושים כמעשיהם, ע"ז הרצון וגודל התשוקה נתעורר זכות אבות ונתקרבו אל השורש.

(שפת אמת פסח חר"ט, ד"ה בפקסו משנ"י)

גם לאחרון שבישראל יש תקומה בשש"פ

ראיתי לרב קדוש אחד שכתב הטעם שנקרא "אחרון של פסח", שמרמז לפסח דלעתיד, וגם שאף השפל שבישראל יכול לזכות בו, ולא פירש הטעם... וזה שאמר שמרמז לפסח של עתיד, וזה גם כן המכוון, שאף אחרון שבישראל יהיה לו חלק בזה, שאז יתברר ועמך כלם צדיקים, שכל שהוא מזרע יעקב הוא בכלל ועמך וגו', שעל זה כל אריכות הגלות כדי שלא ידח ממנו נדח, שאף האובדים שנטמעו בין האומות חס ושלו, ואף הנדחים בתאוות שעל זה מורה קליפת מצרים (והנדחים בארץ מצרים), גם בהם יעורר השופר גדול שהוא בינה הרהור תשובה בלב, וכן בפסח אחר שעברו ז' ימים בשמירה ממשוהו חמץ ושאר שהם קליפת ס"מ ונוקביה, אף השפל ואחרון שבישראל יכול לזכות לפסח, שמרמז שהשי"ת עומד על הפתח ושומר ישראל שלא יקטרר בהם יצר הרע.

(פרי צדיק, פסח נד)

נועם הנשמות

שנינים וגוונים מחייהם
של מ"ה קדושי מירון תשפ"א
בחבור יוסף מסטורוב ז"ל

גבוה מעל גבוה

אם צריך להגדיר את בן העלייה, הבחור יוסף מסטורוב ז"ל, דומה שהמינוח הידוע "כולי אוזן", היה תואם את אופיו. אך לא רק בהקשבה היה אלוף, אלא גם בשיחה, בשפה משותפת ובהענקת הרגשה טובה לזולת, תוך התנהגות חיננית בכל דרכיו.

בין בלימוד, ובין בשיחות-נפש - היה הבחור יוסף כתובת להמוני חברים, גם כאלה שהיה צעיר מהם בשנים. הוא היה מעודד, מפיח תקווה ומחזיר מרץ לעבודת השם בזקוקים לכך. ביומו האחרון הוא שוחח עם החברותא שלו ואמר כי המצווה החשובה ביותר, היא 'אהבת לרעך כמוך'.

בני משפחתו סיפרו כי במשך תקופה ארוכה התנדב ללמד ילדי בר מצווה נכים, שהשקיע בהם מזמנו, ללא כל תשלום, את פרשת השבוע. זה התפרש על פני חצי שנה עד שנה, תלוי בקליטה של הילד, אך יוסף סירב לשמוע על תמורה לעמלו בשום אופן.

תפילותיו היו לשם דבר, במתינות וברוגע ושמירתו על ההלכה הייתה עוד מאפיין של יראת השמים בה ניחן. בן י"ז שנה בלבד היה, ולמרות היותו רק בשיעור א' בישיבת 'רינה של תורה', התפרסם כמתמיד גדול, ונקבעו איתו חברותות מכל שכבות הגיל בישיבה.

הוא נולד ברמלה, ושם גם נטמן. אביו שיחי' לאוי"ט סיפר כי שוחח עם בנו לפני שנסע מירונה, והוא הביע את רצונו להתפלל כל ליל ל"ג בעומר, ורק אז לשוב לישיבה.

קודם לכן, מספר שעות לפני שהאוטובוס יצא למירון, הוא ניגש אל האחראי על המקווה וביקש ממנו מפתח כדי לטבול ולהיטהר, למרות שהדבר פחות מקובל בשגרת היומיום בישיבה. אך כשהגיע למירון, חיפש שוב מקווה טהרה, מהודר יותר.

הוא התפלל ערבית, נכנס אל ההדלקה, ורקד בשמחה עד שנפשו עלתה גבוה מעל גבוה.

חזרה רגילה

זאת תורת העלה הוא העלה על מוקדה עליהמוזבם פלי-המלילה עדי-הבקר ואש המוזבם תימד בו:

חמשה עניים כנגד חמשה אשים שהיו יורדים על הקרבן: רעיא מהימנא מצנה לעשות העולה כמשפטה, ועליה נאמר **זאת תורת העלה וגו'**. חמשה אשים היו יורדים על הקרבן: אש אוכל ואינו שותה. אש שותה ואינו אוכל. אש אוכל ושותה. אש אוכל לחים ויבשים. אש שאינו אוכל ואינו שותה.

פנגדום הם: **זאת תורת העלה - אחת. היא העלה על מוקדה - שתיים. על המוזבם - שלש. כל הלילה - ארבע. ואש המוזבם תימד בו - חמש.**

מה שפירשו בעלי המשנה,

ופרשיהו בעלי המשנה, **העולה** כלה עולה לגבוה, וזו בינה, ה', ה' מראות שלה. 'י בת יחידה, (שמות כג) **ומראה כבוד ה' כאש אכלת** ו' אור של פת עין, והיא אש שותה כל המים של התורה, ואוכלת את כל הקרבנות של התפלה. ואוכלים לחים ויבשים, אותם פשטי התורה שהם כמו עצים יבשים, וסודות התורה הם כמו עצים לחים. וזוהי אש האוכלת לחים ויבשים.

ביאר הדברים - לחים, ויבשים.

ועוד אוכלת לחים, כל הקרבנות שהיו קרבים בתפלה על מצוות עשה.

ויבשים - כל הקרבנות שהיו קרבים בתפלה על מצוות לא תעשה. וזהו סקילה שרפה הרג וחקק, על מצוות עשה, ועל מצוות לא תעשה. אלו הם הקרבנות של השכינה, תפלה, של מצוות עשה ולא תעשה.

חמש תפילות כנגד חמש מראות

וכנגד חמש המראות הללו תקנו חמש תפלות ביום הכפורים. וכנגד פת עין אותם עשרת ימי תשובה. חמשה כנגד האור של פת עין. חמשה עניים כנגד ה' אחרונה.

גדולת מעשיהן של התנאים והאמוראים

המצוה אחר זו, לעשות את החטאת כמשפטה. תנאים ואמוראים, אתם שמצד מדותיו של הקדוש ברוך הוא באתם, שטרחתם הרבה לנקות את הבת שלי, שהיא הלכה, מאותן הקלפות של ערב רב, שהן קשיות רעות שאין להם תרוץ ולא פרוק, שעליהם נאמר (קהלת א) **מעט לא יוכל לתקן וחקרון לא יוכל להמנות**, אלא נאמר בהם תיקו.

כל תיקו של איסור לחומרא - שאין לו תיקון.

וכל תיקו של אסור - לחמרה. והוא תיקו חסר ו', שאין לו תיקון.

חסר נון, שהוא העולם הפא, שתיקו של העולם הפא שתיקה, כמו: שתיק, כך עלה במחשבה.

קושיות - לבושי ההלכה

ויש קשיות שהן הלבושים של הלכה, שנאמר בהם **משפחות זרה**. זהו שפנתב (תהלים מה) **כל כבודיה בת מלך פנימה ממשפחות זרה לבושה**. ואתם פוסקים אותם בכמה פסקים, ואחר כך מתקנים ומישיבים אותם בכמה פרוקים.

ומתקנים כל דבר שנראה לשאנו בקי כאילו חסר

ואם חסר פסק קלשהו מן המשנה, כמו שבארנו זה חסר מן המשנה, אתם מתקנים אותם, וזהו חסרון שייכל להמנות, ואם יבא טפול ויוציא שם רע על אותו אמן שחותר לבושים, ויאמר: וכי התורה היא חסרה?! והרי פתוב תורת ה' תמימה, תמימה בכל איברי הגוף, שהם רמ"ח מצוות, זהו שפנתב (שיר ד) **כלה יפה רעיתי ויום אין בה**, תמימה בלבושיה, ואף חסר מן המשנה?

אתם תאמרו לו: דיק ותמצא חתיכה, ותמצא אותה מערכת עם שאר פסקים ומשניות. שדרדך האמן לחתך לבושים לכמה חתיכות, והתלמיד שאינו בקי לקשר את ההלכה בחתיכות הללו, מתקלפות לו פסקות וקשיות ולא מוצא להם פרוק, עד שיבא האמן ומפרק אותם את כל הספקות הללו שלהם. באותו זמן, הלכה שהיא בת, עולה לפני המלך שלמה בכל, בגופה בלבושה ובתכשיטיה, ומתקנים בה (בראשית ט) **וראיתה לזכר ברית עולם**. ולפעמים יש לאמן תלמיד בקי שישלח לו לתקן אותם.

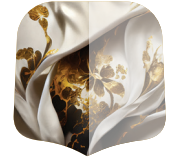
דברי התנאים לרשב"י

כמו כלם ואמרו, ודאי שאתה הוא האמן, רועה הנאמן, שבוך נאמר משה קבל תורה מסיני, ומשם נאליך כל התלמידים הם שאלו. מיהושע ועד סוף כל הדורות. זהו שאמר ומסרה ליהושע, ויהושע לזקנים, וזקנים לנביאים, עד הסוף של כלם. התלמיד הבקי שאל מי הוא? הרי ראינו שנאמר, הכל יחא מנח עד שיבא אליהו.

כבוד פה בתורה שבע"פ כבוד לשון בתורה שבכתב

אמר להם, ודאי כך זה, שהוא תלמיד חבר, שעליו נאמר (מדרב"ה) **כן אהרן הכהן**, כמו שנאמר ביהרן, (שמות ד) **הוא יהיה לך לפה**, כך גם בנו יהיה לך לפה, שהיא התורה שבעל פה. משום שאיך שהיית בראשונה **כבוד פה וקבר לשון**, וקבר יקום אותי הקדוש ברוך הוא - **כבוד פה** בתורה שבעל פה, ו**קבר לשון** בתורה שבכתב, שלא יאמרו אלו שלא מפירים אותי, זה משהו אחר. ואלהו הוא יהיה לך לפה, יבא לתקן את כל הספקות הללו ולגשב אותם.

(מתוך רביא מוימנא - פרשת צו)

כרת גומו

מילים ומקראות
לאורם של אונקלוס ורש"י

מדו - חלוק או מידה?

וְלִבְשׁ הַכֹּהֵן מְדוּ בַד וּמְכַנְסֵי־בַד יִלְבַּשׁ עַל־
בְּשָׂרוֹ וְהָרִים אֶת־הַדָּשָׁן אֲשֶׁר תֹּאכַל הָאֵשׁ אֶת־
הָעֵלָה עַל־הַמִּזְבֵּחַ וְשָׂמוּ אֶצְלַת הַמִּזְבֵּחַ (ויקרא ו'
(ג)

תרגם אונקלוס: וְיִלְבַּשׁ כְּהֵנָּא לְבוּשֵׁי דְבוּץ וְ
מְכַנְסֵי דְבוּץ יִלְבַּשׁ עַל בְּסָרְיָה וְיַפְרִישׁ יֵת דְּשׁ
נָא דְתִיכּוּל אִישְׁתָּא יֵת עֶלְתָּא עַל מְדַבְּחָא וְיִ
שְׂוִינְיָה בְּסֵטֶר מְדַבְּחָא :

דהיינו מדו על פי אונקלוס הוא: לבושין

אך ברש"י מתו"כ ביאר כי "מדו בד - היא
הכתנת; ומה תלמוד לומר מדו? שתהא
כמדתו".

הרשב"ם פירש כהאונקלוס, כי מדו, הוא

"לשון בגדים", ובאבן עזרא ביאר כרש"י:
"חלוק", ומציין אף הוא לדרשה בתורת כהנים
שציינו חז"ל, כי ננקטה לשון זו, כדי שיהא
כמדתו.

אמנם הרמב"ן כתב (אחר שפירש כרש"י
וכהראב"ע) במפורש כי אונקלוס מפרש את
לשון הכתוב בשונה מדרשת חז"ל: "ואנקלוס
תרגם מדו: "לבושין"; ונראה כי אצלו מדו -
שם יכלול כל בגדיו, כאלו אמר: ולבש הכהן
בגדי בד; מביא מספר הוכחות מהכתובים
לדעת אונקלוס, וחותם כי "יהיה זה כדעת
האומר (ראה יומא יב:). אבנטו של כהן הדיוט
לא זהו אבנטו של כהן גדול".

בד - לבד, או "בד" ממש?

בהמשך הכתוב מתייחס אונקלוס לתרגום

המילה "בד" כ"בוץ".
חשוב לציין כי המילה "בד" בתורה מתפרשת
במספר מובנים. בוץ (או: פשתו), ולחילופין
כ-מקל, כמו שמצאנו במלאכת המשכן, "בדי
עצי שטים".

ביאר נוסף למילה בד, הוא גם מלשון לבד,
ובמלאכת המשכן ביאר רש"י את הפסוק "בד
בבד יהיה" וכתב: "נראה בעיני שהוא לשון
יחיד, אחד באחד, יהיה זה כמו זה". ואם
נתחקה אחר תרגום אונקלוס נחזה, כי בכל
מקום ביאר את המילה בד לפי עניינה, אף כי
דווקא במילים "בד בבד" הוא חולק על רש"י,
ומתרגם "מתקל במתקל"; אך אין בכך משום
שינוי העניין לאותה המילה, וממילא שינוי
התרגום לכל מילה, לפי עניינה.

- ריטב"א: בהתחלה רק הרעו לבני ישראל, בגזירת "הבה נתחכמה לך" ועדיין לא עינו אותם. לאחר מכן - "וישימו עליו שרי מיסים...". עינו אותם.
- רשב"ץ: ההבדל ביניהם: וירעו לנו - הרגשנו היטב את הרעה שעשו לנו, ואילו וירעו אותנו - חשבו אותנו לרעים, אף שלא עשו לנו רעה באופן פיזי.
- אלשיך: עשו אותנו רעים, שמנעו מאיתנו להתפלל להקב"ה.
- מלבי"ם: דרך המקרא, כגון, "ולא הרעותי את..." (במדבר טז, טו), וכן - "להיטיב אתכם" (דברים כח, טג).
- אברבנאל: חשבו אותנו כאנשים רעים, ככפוי טובה וכמרגלים.
- אורחות חיים: חשבו אותנו לרעים, ולכן התחכמו וחישבו איך יוכלו להרע לנו.
- יעב"ץ: עשו אותנו רעים, מחמת קושי השעבוד נגרם, שלא יכולנו לעבוד כראוי את הקב"ה.
- מי מגידו: עשו שיהיה לנו רע, ללא שום תועלת. "ויעבדו מצרים את בני ישראל" - עפ"י המדרש, העבודה היתה רק בשביל להעביד ולא בשביל תועלת.
- (מתוך הגדה של פסח י"י ישאלך, שחיבר הרב חגי ולוסקי)

תורה שאלות

לימוד פרשיות התורה בדרך שאלות ותשובות

מדוע מטבילים בגליל הסדר שתי פעמים?

- פסחים דף קי: משום היכר, כדי לעורר את הילדים, לשאול על השינויים שבגליל הסדר.
- בן איש חי: הגלות התחילה ע"י טבילה - כשהטבילו את כתונת יוסף בדם, לאחר מכירתו. גם הגאולה במצרים התחילה בטבילה - "וטבלתם בדם אשר בוסף" (שמות יב, כב). הגלות התחילה בהטבלה ומסתיימת בהטבלה. וכדי לסמל את תחילת הגלות ואת סופה מטבילים שתי פעמים.

...

מדוע על המצרים כחוב "וירעו אותנו", נכון יותר היה לכתוב "וירעו לנו"?

||| תורה שעשעתי | התשובות לחידות המפורסמות בגליון זה

- בעל הטורים ו, י
- קרוב שלמי תודה בא על ארבעה שצריכים להודות וסימנם: חיים - ח'בוש י'ם י'סורים מ'דבר (ש"ע או"ח סי' ריט, א), וכמבואר ברש"י בפרשתנו (ז, יב), ומביא עמו ארבעים לחם שנאכלים ליום ולילה בלבד.
- בעל הטורים ז, ל
- צ"צ פסוקים בפרשת צו
- תורת כהנים על הפסוק "וירחץ אותם במים" - באותה שעה זכו בקידוש ידים ורגלים ובטבילת יום הכיפורים (ראה אור החיים ח, ה)
- ז, לז

סיפור של שבת

חבילה מהפכנית ליליל-סדר מהפכני

לפני עשרות שנים היה יהודי יקר שדאג רבות לסייע ליהודי רוסיה, שהיו נתונים בימים ההם מאחורי מסך הברזל, תחת עיניהם הבולשות של הסובייטים. למרות הסיכון הרב הכרוך בכך, דאג לשלוח להם במסירות נפש חבילות מזון ומצרכים הומניטריים, כדי שיוכלו לשמור מצוות וכשרות.

שנה אחת קיבל הלה שיחת טלפון ימים ספורים קודם חג הפסח, כשמעבר לקו היה יהודי שהצליח זה עתה בדרך לא דרך לצאת מגבולות רוסיה. בפיו היה דיווח על משפחה יהודית שמצבה הכלכלי כבי רע. לדבריו, אין להם מאומה בבית. תוכל לדאוג עבורם למצרכים הכרחיים לקראת החג?

"מאוחר מדי" השיב העסקן, "החג נכנס בעוד חמשה ימים ואיני מאמין שבזמן כה מצומצם נספק לשגר להם אוכל כשר אל מעבר למסך הברזל". הוא הוסיף, כי הוא נוהג לשגר את המשלוח החשאי כבר בתחילת החורף, כדי שלא יקשרו אותו עם חג הפסח. ובכל אופן ביקש את פרטי המשפחה הנצרכת ההיא; אולי יזדמן שליח, מי יודע?

המקרה נגע ללבו של העסקן וכאב לו שלא יוכל הפעם לסייע בידי אותה משפחה, והוא נשא תפילה מעומק הלב שימציא לידו את האפשרות והיכולת לעשות משהו. כהשתדלות, פרסם בכל העיתונים בארץ שמחפשים אדם שמתעתד לנסוע לברית המועצות ומוכן ליטול עמו משלוח.

והנה למרבה הפלא, עוד באותו יום קיבל הלה טלפון מאדם שאינו מוכר לו, וזה הודיע לו

שמחר בבוקר הוא מתעתד לנסוע לרוסיה, עם קבוצה של עשרה אנשים, וישמח להעביר עמו לשם מצרכים עבור משפחות הזקוקות לכך.

לשמחתו של העסקן לא היה גבול. לתדהמתו, כששאל את האיש עד איזה גודל חבילה הוא מוכן לקחת עמו, השיב האיש, בכל גודל שתחפצו.

העסקן הזדרז במהירות למלאות מזוודה מכל הבא ליד: בשר ודגים, יין ומצות בתוך קופסאות שמורים ושאר המצרכים כפי שהשיגה ידו, בשעור שאמור להספיק עבור משפחה 'שלמה לימי החג, עד שכבר היה קשה לשאת את המזוודה מרוב כובדה.

בשלב זה תאם העסקן להיפגש עם המטלפן שהציע את עצמו להיות השליח ומה רבתה תדהמתו כשפגש ביהודי בעל שער ארוך ובעל חזות חלופית מבהקת, לא היה ניכר עליו שיש לו שייכות כלשהי לשמירת התורה והמצוות, רק מדת החסד שנטועה בו בהיותו מזרע אברהם אבינו, עדיין מפעמת בו.

למרות גודלה וכובדה של המזוודה, הסכים השליח לשאתה בשמחה רבה, תוך התעלמות מחלטת מהסכנות הגדולות הכרוכות בפעלה שכזאת: הכנסת סממנים יהודיים שריח התורה והמצוות נודף מהם, לגבולות רוסיה.

...

כשנחתה הקבוצה על אדמת רוסיה, הועמדו כלם לבדיקה קפדנית ופרטנית על ידי פקידים רוסים חמורי סבר. השליח שנשא עמו את החבילה עמד במקום התשיעי בתור של עשרת הנוסעים היהודים מלונדון. מזוודה אחר מזוודה נבדקה בקפדנות ובאטיות מרגיזה, וככל שתורו התקרר הרגיש השליח כיצד המתח שבו הוא שרוי מטפס ועולה לגבהים. כשנתבקש זה שלפניו לפתוח את מטענו לבדיקה, כבר ידע השליח

שבלי נס גלוי, לא יוכל לצאת מכאן בשלום, ובמידה וייתפס - הוא עלול להיות מואשם בהעברת דברים אסורים על פי חוקי רוסיה ולהיענש בחומרה. והנה, משהגיע תורו, ארע דבר פלא. הפקיד מסמון לו שימשיך הלאה, תוך כדי שהוא ממלמל ברוסית: "בין כך אין לו דברים אסורים, חבל להטריד אותו בבדיקות מיותרות..." השליח החילוני ראה בחוש את ההשגחה הפרטית שמלווה אותו בדרכו לעשיית חסד, והתרגש. כשהגיע עם הקבוצה לו אל האכסניה בה היה אמור ללון בימי שהותו ברוסיה, היה זה ערב בדיקת חמץ. הוא מיד התקשר אל המשפחה

השעה כבר הייתה סמוך לשעת חצות עול ערב פסח, ובני הבית שאלו את השליח היכן הוא עומד לערוך את שלחן הסדר, הערב, אך הוא השיב: שאינו יודע כלל מה זה ליל הסדר...

שאליה הייתה מיועדת המזוודה והודיע להם כי יש לו עבורם חבילה למסירה. בעלת הבית שמחה עד מאד והודיעה כי בעזרת השם תבוא מחר עם אחד מבניה לקחת אותה.

כששאל השליח 'באיזה גיל הבן?', השיבה האשה כי הוא עדיין ילד קטן. 'מה עם בעלך?' שאל שוב, והשיבה שהיות והוא עובד מחר - ערב פסח - עד שעה מאוחרת, לא יוכל בעצמו לבוא לקחת את החבילה עוד לפני החג... חשש השליח שהילד הקטן לא יוכל לסייע בסחיבת המזוודה והחליט לנסוע בעצמו לביתם כדי למסור להם את החבילה.

בבוא השליח לביתם, הזדעזע מגודל הדחקות והעניות הרבה שהייתה מנת חלקם. הבית היה ריק. החמץ כבר סולק מהבית, ואלו כסף לרכישת מוצרי הפסח לא היה, כך שלילדים לא היה במה להשיב את רעבונם...

כשפתחו את המזוודה, נדהמו בני הבית לראות את תכולתה. היא הייתה מלאה בכל טוב לצרכי החג. אור גדול ושמחה עצומה הקיפו את בני הבית. מיד חילקה האם אגוזים ושקדים לילדים, להשקיט את רעבונם, ואת שאר המוצרים סידרה בארונות בהתרגשות עבור החג. חם ראו בכך את יד ה', שהזמין להם ברגע הכי נכון את כל צרכי החג.

...

השעה כבר הייתה מאוחרת, סמוך לשעת חצות של ערב פסח, ובני הבית שאלו את השליח היכן הוא עומד לערוך את שלחן הסדר, הערב, אך הוא השיב: שאינו יודע כלל מה זה ליל הסדר...

בני הבית הפצירו בו בתחנונים ובשכנועים רבים שישאר לשהות אצלם בליל החג. הם הביעו בפניו את פליאתם, כיצד יתכן שבמדינת רוסיה, אדמה עליה מסרו היהודים את נפשם כפשוטו במשך כל השנים על קיום התורה והמצוות, יכשל יהודי באכילת חמץ בפסח, לא ייתכן!... הדברים נגעו ללבו והוא נעתר להישאר בביתם ליום טוב ראשון של חג.

'ליל הסדר' הראשון בחייו עבר עליו בהתרוממות עצומה, הוא התפעל מכל מילה שיצאה מפי בעל הבית, מפני האמונה ומסיפור יציאת מצרים שתואר על ידו בהרחבה.

לאחר לילה זה, כבר בקש מעצמו אם בני המשפחה מוכנים שישאר בביתם לליל הסדר השני ובעצם, למשך כל ימי החג... במהלך ימי חול המועד והחג האחרון התוודע למשגים חדשים ביהדות, והם השפיעו עליו לטובה.

למותר לציין כי הוא לא שב לשהות עם בני הקבוצה שעמה הגיע, וכעבור תקופה קצרה החליט השליח לשוב בתשובה שלמה.

כיום, הוא יהודי חרדי כשר וירא, מיקירי תושבי לונדון.

(אוצרותיהם, בשם מגיד המישרים רבי שלום שבדון זצ"ל)

פסוק לי פסוק

ני רק ע"י "שאלות ותשובות" - יתחקו הדברים בלב השומע (תפארת ישראל אבות 1, 1)

||| מקרא

1. זבח התודה עד מתי יש לאכול? (ז, טו)
  - א. לשני ימים ולילה אחד
  - ב. ליום אחד ולילו עמו
  - ג. הזבח ליום אחד, והחלות לשני ימים
2. היכן מקום שחיטת האשם (ז, ב; ו, יח)
  - א. במקום שחיטת העולה
  - ב. במקום שחיטת החטאת
  - ג. שתי התשובות נכונות
3. מה דין הכלי שבושלו בו קדשים (ו, כא)
  - א. חרס - ישבר; נחושת - הגעלה במים
  - ב. חרס - ליבון; נחושת - הגעלה במים
  - ג. אין תקנה לכל סוגי הכלים

||| תרגום אונקלוס

1. תרגום של "חמץ"? (ו, י)
  - א. חמיע
  - ב. חמירא
  - ג. שאור
2. מהו התרגום של 'זֶבַח הַשְּׁלָמִים'? (ז, יא)
  - א. נְכִסְתָּ קְרִבְנָה
  - ב. נְכִסְתָּ מְנַחֲתָא
  - ג. נְכִסְתָּ קוּדְשִׁיא
3. "בְּסֶטֶר מְדַבְּחָא" הוא תרגום של? (ו, ג)
  - א. אצל המזבח
  - ב. בצד המזבח
  - ג. פני המזבח

||| רש"י

1. מהי "מדו בד"? (ו, ג)
  - א. אבנט
  - ב. הכתונת
  - ג. מצנפת
2. כמה חלות מביא עם זבח התודה? (ז, יב)
  - א. עשר
  - ב. שלושים
  - ג. ארבעים
3. המכבה את האש שעל המזבח (ו, ו)
  - א. עובר בשני לאוין
  - ב. עובר בחמשה לאוין
  - ג. אין בכך כלום

||| רמב"ז

1. הנותר מבשר הזבח, נשרף (ז, ז)
  - א. ביום השלישי בבוקר
  - ב. ביום השלישי בין הערביים
  - ג. ביום הרביעי
2. אם נגע בנבלת בהמה 'טוהרה'
  - א. ואכל קדשים (ז, כא)
  - ב. רק אם נגע בבהמה טמאה חייב כרת
  - ג. חייב כרת
  - ד. פטור אבל אסור
3. מדוע לא נאמר "כאשר" ציוה ה'
  - א. לא דוקא נקט
  - ב. ילמד עליון מתחתון
  - ג. מפני שהוסיפו אש זרה אשר לא ציוה אותם

||| תורתך שעשעתי חידודים ושאלות

1. החמץ רומז, שלא תאפה אלא מצה, הכיצד?
2. "וכל החיים יודוך סלה", בארבעים לחמים ליום ולילה
3. ארבעה 'תנופות' לארבעה רוחות, ושתי 'תרומות' - העלאות והורדות.
4. אחד יותר ממנה, זהו מספר פסוקיה
5. "זה הדבר אשר צוה ה' לעשות" - רמז שיזכו לקדושה וטהרה לדורות
6. לומדים תרגום. מהו הפסוק שזהו תרגומו: דא אורייתא לעלתא למנחתא ולחטאתא ולאשקא ולקרבתא ולנכסת קודש'א

הפירוט מופיע בגליון הנכחי

0795-100-200

התקשרו לקו
'מה אהבת'

הגרלות יוקרתיות
מחנות לכם מדי שבוע

עונים חזקים

